

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/16/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1519200348
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Talašová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2019:1519200348.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. P., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - S. Y., nar. XX.XX.Z., trvale pobytom X. XXX/X, J., toho času hospitalizovaná v Národnom onkologickom ústave, so sídlom Klenová 1, Bratislava a otec - C. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom X. XXX/X, J., toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, v konaní na návrh starej matky zo strany otca - J. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom X. XXX/X, J., zastúpená - I. K. E., advokátka, so sídlom V. XX, J., adresa na doručovanie P. O. J. XXX, J. o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého sa maloleté dieťa - C. P., nar. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti starej matky J. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX/X, J. na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 20P 15/2019.

odôvodnenie:

1. Návrhom zo dňa 16.01.2019, podaným tunajšiemu súdu dňa 21.01.2019, žiada stará matka zo strany otca J. P., nar. XX.XX.XXXX súd, aby zveril maloletého C. P., nar. XX.XX.XXXX do jej náhradnej osobnej starostlivosti a zároveň sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia, na základe ktorého sa maloletý C. zverí do času právoplatného rozhodnutia v merite veci do jej osobnej starostlivosti.

2. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 20P 15/2019-15 zo dňa 22.01.2019 súd vylúčil časť návrhu starej matky zo strany otca, týkajúcu sa nariadenia neodkladného opatrenia ohľadne maloletého C. na samostatné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 20P 16/2016.

3. Návrh stará matka odôvodnila tým, že rodičia maloletého nie sú manželia, navrhovateľka je jeho starou matkou zo strany otca, je rozvedená. Maloletý nebol súdom doposiaľ zverený do starostlivosti žiadneho z rodičov ani do osobnej starostlivosti inej osoby. Maloletý C. má šesť rokov, navštevuje C. školu na E. XX v J., je v starostlivosti navrhovateľky a býva v rodinnom dome na adrese X. XXX/X, J.-O. spoločne so starým otcom E. P., s tetou G. P. a so strýkom E. P., ktorí sa podieľajú na starostlivosti o domácnosť a maloletého. C. má s navrhovateľkou a členmi jej domácnosti vybudovaný dobrý a dôverný vzťah. Navrhovateľka je svojprávnou, zamestnaná v trvalom pracovnom pomere, o výchovu vnuka má záujem a dlhodobo sa o neho stará. Jej čistý mesačný príjem činí 1.450,- eur. Matka dieťaťa je od 20.11.2018 práceneschopná, je ťažko chorá, od 21.12.2018 bola hospitalizovaná na II. chirurgickej klinike LF UK, UNB-Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, so sídlom Antolská 11, Bratislava. Od 09.01.2019 je hospitalizovaná v Národnom onkologickom ústave, so sídlom Klenová 1, Bratislava, na oddelení paliatívnej starostlivosti. Otec dieťaťa je od 19.01.2013 vo výkone trestu odňatia slobody v trvaní do 16.01.2025. Z uvedených dôvodov rodičia maloletého nie sú toho času schopní sa o neho postarať. Navrhovateľka sa o vnuka dlhodobo stará a je schopná riadne zabezpečiť starostlivosť o neho. Vo výkone starostlivosti jej síce nikto nebráni, je však potrebné, aby sa tento faktický stav premietol do právneho stavu. Obaja rodičia súhlasia so zverením dieťaťa do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

Matka je v v paliatívnej starostlivosti a nie je schopná písomný súhlas vyhotoviť, navrhovateľka nemá možnosť zabezpečiť písomný súhlas otca, nakoľko je vo výkone trestu odňatia slobody, kde nepracuje, navštevuje rekvalifikačný kurz. Ani jeden z rodičov dieťaťa nie je v súčasnosti schopný plniť si vyživovaciu povinnosť k nemu. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam a na základe predložených dôkazov navrhovateľka žiada, aby súd nariadil neodkladné opatrenie v zmysle žiadaného petitu.

4. K návrhu boli pripojené tieto písomnosti: rodný list maloletého C. P., nar. XX.XX.XXXX; rodný list otca maloletého; potvrdenie o návšteve materskej školy zo dňa 07.01.2019; prepúšťacia správa matky zo dňa 09.01.2019; potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti matky zo dňa 20.11.2018; potvrdenie zo dňa 10.01.2019 o výkone trestu odňatia slobody otca; plnomocenstvo na zastupovanie starej matky zo strany otca.

5. Dňa 31.01.2019 zástupkyňa navrhovateľky doručila súdu rozsudok o rozvode manželstva navrhovateľky a potvrdenie o zdravotnom stave navrhovateľky.

6. Zo správy zo šetrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 30.01.2019 bolo zistené, že maloletý žije s rodičmi v spoločnej domácnosti so starými rodičmi zo strany otca, ktorí sú rozvedení a s ich dvomi plnoletými deťmi. Matka C. je od 11.11.2018 hospitalizovaná na paliatívnom oddelení v onkologickom ústave na Klenovej v Bratislave, otec je vo výkone trestu odňatia slobody do roku 2025. Rodina žije v 5-izbovom kompletne zariadenom rodinnom dome v osobnom vlastníctve starých rodičov zo strany otca, kde má vytvorené dobré životné podmienky. Starí rodičia vnuka podporujú aj v športovej činnosti - hrá futbal za TJ Rusovce. C. navštevuje C. školu E. XX, jeho ošetrojúca lekárka je C.. R. K., so sídlom ambulancie L. 5, J.. Stará matka a aj ostatní členovia rodiny majú s maloletým vytvorené silné citové väzby, spolu sa podieľajú na jeho výchove a zabezpečovaní starostlivosti. Citlivo mu vysvetľujú situáciu ohľadom zdravotného stavu matky a v zariadení ju často navštevujú. Navrhovateľka si podala návrh na zverenie vnuka do jej náhradnej osobnej starostlivosti na základe výslovného želania matky. Starí rodičia zo strany matky neprejavili záujem o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, obaja majú zdravotné problémy a nie sú spôsobilí zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Žijú na východnom Slovensku a podľa vyjadrenia starej matky zo strany otca sa s nimi maloletý stretol len 2-3 krát.

7. Z rozhodovacej činnosti tunajšieho súdu bolo zistené, že pod sp. zn. 20P 15/2019 je vedené konanie na návrh starej matky zo strany otca, predmetom ktorého je zverenie maloletého C. P. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Toto konanie doposiaľ nie je skončené.

8. Lustráciou súdnych spisov bolo zistené, že iné konanie ohľadne maloletého C. nie je vedené na tunajšom súde.

9. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok /ďalej len CMP/ na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 324 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ účinný od 01.07.2016 pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 329 ods.1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

16. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17. Podľa § 234 ods. 2 CSP ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

18. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 45 ods. 1 až 6 zákona č. 36/2005 Z. z. v platnom znení /ďalej len zákona o rodine/ (1) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. (2) Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. (3) V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. (4) Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. (5) Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33. (6) Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

20. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov. Zákonná formulácia § 367 CMP neupravuje konkrétne situácie, v ktorých môže súd pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia, t. j. môže k nemu pristúpiť v závislosti od konkrétnych okolností, pričom súd musí iba starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

21. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov

zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

22. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy.

23. Zo správy kolízneho opatrovníka doručenej súdu dňa 31.01.2019 vyplýva, že maloletý žil v spoločnej domácnosti s rodičmi, so starými rodičmi zo strany otca a s ich plnoletými deťmi. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody do roku 2025 a matka je hospitalizovaná v Národnom onkologickom ústave na oddelení paliatívnej starostlivosti. Stará matka zo strany otca pomáhala v matke v starostlivosti o C. a aktuálne sa o neho stará. Z vykonaného šetrenia bolo zistené, že podmienky pre dieťa, v ktorých žije, sú vyhovujúce, stará matka zo strany otca sa o neho chce starať a dokáže zabezpečiť riadnu a plnohodnotnú starostlivosť o neho.

24. Súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel k jednoznačnému záveru, že v danom prípade bola preukázaná naliehavá potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov a boli dané podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v požadovanom smere - teda zosúladiť faktický stav s právnym stavom.

25. Súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, keďže zistil dôvodnosť podania tohto návrhu, naliehavosť úpravy pomerov medzi účastníkmi, keď mal preukázané, že je nevyhnutné riešiť situáciu maloletého dieťaťa. Ani jeden z rodičov z objektívnych dôvodov nie je schopný v súčasnosti zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého. V danom prípade je jednoznačne v záujme dieťaťa, aby naďalej vyrastalo v domácom prostredí, ktoré dobre pozná a na ktoré je zvyknuté. Z pripojených dokladov k návrhu mal súd preukázané, že navrhovateľka nemá záznam v registri trestov, je spôsobilá zo zdravotného hľadiska zabezpečovať starostlivosť o maloletého, je ekonomicky činná, má všetky predpoklady na to, že starostlivosť o maloletého vnuka bude vykonávať na požadovanej úrovni, že pre neho vytvorí rodinné prostredie, v ktorom sa bude cítiť isto a bezpečne. Súd neobdržal žiadnu signalizáciu o tom, že by v starostlivosti o maloletého C. boli závary alebo nedostatky. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, nakoľko takéto rozhodnutie je jednoznačne v záujme maloletého dieťaťa.

26. V danom prípade vznikla potreba nariadenia neodkladného opatrenia zverením maloletého C. do náhradnej starostlivosti starej matka zo strany otca. Toto rozhodnutie je len dočasného charakteru, t. j. do skončenia konania vo veci samej o zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky zo strany otca.

27. Vo veci samej súd vykoná potrebné dokazovanie a až na základe výsledkov dokazovania, ktoré prekračuje rámec neodkladného opatrenia, rozhodne vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie sa podáva písomne, v piatich vyhotoveniach alebo ústne do zápisnice v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy /§ 125 ods. 3 CSP/.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované /všeobecné náležitosti podania/. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /odvolacie dôvody/ a čoho sa odvolateľ domáha /odvolací návrh/.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní /§ 62 ods. 1,2 CMP/.

Ak povinný dobrovoľne neplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na súdny výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 383 CMP.